

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om samarbete inom företag och 4 och 5 § lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om samarbete inom företag och lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning ändras. Syftet med propositionen är att i enlighet med statsrådets principbeslut om åtgärder som krävs för ökad sysselsättning för äldre arbetstagare ändra lagen om samarbete inom företag så, att i personal- och utbildningsplanerna i mån av möjlighet skall

fästas uppmärksamhet vid äldre arbetstagares och tjänstemäns särskilda behov. Dessutom föreslås att lagen om samarbete inom företag och lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning ändras så att regleringen av överlåtelse och fusionering av en rörelse kompletteras med delning av en rörelse.

Lagarna avses träda i kraft den 1 september 1997.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och de viktigaste förslagen

Enligt lagen om samarbete inom företag (725/1978), nedan *samarbetslagen*, skall arbetsgivaren göra upp bl.a. personal- och utbildningsplaner. I personalplanen behandlas frågor som gäller personalens struktur, storlek och art. I utbildningsplanen skall i sin tur behandlas de allmänna utbildningsbehov som följer av personalplanen samt årligen fastställas en realiseringsplan för utbildningen skilt för varje personalgrupp. I statsrådets principbeslut av den 6 februari 1997 om åtgärder som krävs för ökad sysselsättning för äldre arbetsstagare konstateras att i *samarbetslagen* skall tas in en bestämmelse om äldre arbetstagares särskilda behov. Därför föreslås att *samarbetslagen* ändras så, att i personal- och utbildningsplanerna i mån av möjlighet skall fästas uppmärksamhet vid äldre arbetstagares och tjänstemäns särskilda behov.

Lagen om aktiebolag (734/1978) har ändrats genom lag som träder i kraft den 1 september 1997. Ändringen innebär bl.a. att till 14 a kap. har fogats en definition på delning av ett bolag och förutsättningarna för genomförande av delningen. Enligt lagändringen kan en delning för det första genomföras så att alla tillgångar och skulder i det ursprungliga bolaget övergår till flera övertagande bolag som därvid bildas, varvid det ursprungliga bolaget upplöses utan likvidationsförfarande. För det andra kan delningen ske så att en del av det ursprungliga bolagets tillgångar och skulder övergår till ett eller flera övertagande bolag som därvid bildas. Syftet med de nya bestämmelserna är att det skall vara möjligt att på ett flexibelt sätt ändra företagsstrukturerna utan att aktieägarnas och borgenärernas ställning avviker från de allmänna principerna i lagen.

I *samarbetslagen* är överlåtelse och fusionering av en rörelse jämställda med varandra

vad avser deras rättsverkan. Eftersom delning i sin tur i juridiskt hänseende omvänt motsvarar fusionering, och delning även berörs av motsvarande personalverkningar, föreslås i denna proposition att delning i regleringen enligt samarbetslagen skall jämföras med överlåtelse och fusionering av en rörelse.

I rådets tredje och sjätte bolagsrättsliga direktiv 78/855/EEG och 82/891/EEG som gäller fusion och delning bestäms att direktiv 77/187/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av verksamheter även skall tillämpas i samband med fusionering och delning. Sistnämnda direktiv har genomförts i Finland genom ändringar av lagen om arbetsavtal (320/1970) och samarbetslagen.

2. Propositionens verkningar

Propositionen medför inga avsevärda kostnader för företagen.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen grundar sig på arbetsmarknadsorganisationernas förhandlingsresultat av den 31 maj 1996 och statsrådets principbeslut av den 6 februari 1997 om åtgärder som krävs för ökad sysselsättning för äldre arbetstagare. Den föreslagna ändringen av samarbetslagen har i fråga om äldre arbetstagare beretts i kommittén för utredning av bättre sysselsättningsmöjligheter för äldre arbetstagare (komm.bet. 1996:14).

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lagen om samarbete inom företag

3 §. *Samarbetsparter.* 6 §. *Till samarbetsförfarandets område hörande ärenden.* 6 a §. *Konstaterande av förhandlingskyldighet efter överlåtelse, delning eller fusionering av rörelse.* 7 a §. *Förhandlingsframställning.* 8 §. *Förhandlingskyldighetens innehåll och dess fullgörande.* 11 §. *Arbetsgivares informationsskyldighet.* 14 §. *Rätt att ingå avtal.* I bolagsrättsligt hänseende är delning en spegelbild av fusionering. Sålunda motsvarar behovet att reglera delning även i arbetsrättsligt hänseende, och med beaktande av att den ofta är förknippad med personalverkningar, det som gäller fusionering. Därför föreslås att till samarbetslagens bestämmelser om fusionering fogas även delning. Förhandlingskyldigheten hör liksom i fråga om fusionering till det övertagande bolaget.

6 b §. *Personal- och utbildningsplaner.* I bestämmelsen om personal- och utbildningsplaner ingår inte något uttryckligt omnämnande om äldre arbetstagares särskilda behov. Därför föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. enligt vilket i personal- och

utbildningsplanerna i mån av möjlighet skall fästas uppmärksamhet vid äldre arbetstagares och tjänstemäns särskilda behov.

1.2. Lagen om personalrepresentation i företagets förvaltning

4 §. *Personalrepresentation som grundar sig på avtal.* Hänvisningen till 7 § 3 mom. lagen om samarbete inom företag i 1 mom. föreslås bli ändrad så att den avser lagens 7 § 4 mom., vilket ifrågavarande bestämmelse har ändrats till genom lagändringen 906/1996.

5 §. *Personalrepresentation som genomförs enligt lag.* Det föreslås att 3 mom. med stöd av motiveringen ovan gällande samarbetslagen kompletteras med en bestämmelse om delning av en rörelse.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 september 1997, då också ändringarna gällande delning i lagen om aktieföretag träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om samarbete inom företag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 22 september 1978 om samarbete inom företag (725/1978) 3 § 3 mom., 6 § 3 a-punkten, 6 a §, 7 a § 3 mom., 8 § 4 mom., 11 § 5 mom. och 14 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 3 § 3 mom., 6 § 3 a-punkten, 6 a §, 7 a § 3 mom. och 8 § 4 mom. i lag 724/1988, 11 § 5 mom. i lag 236/1993 och 14 § 1 mom. i lag 906/1996, samt fogas till 6 b §, sådan den lyder i nämnda lag 724/1988, ett nytt 4 mom. som följer:

3 §

Samarbetsparter

I ärenden som gäller verkningar av överlåtelse, delning eller fusionering av en rörelse kan också mottagaren eller det mottagande företaget vara samarbetspart.

6 §

Till samarbetsförfarandets område hörande ärenden

Till samarbetsförfarandets område hörande ärenden är

3 a) överföringar till anställning på deltid, permitteringar och uppsägningar som eventuellt följer av överlåtelse, delning eller fusionering av en rörelse samt utbildnings- och omplaceringsavgöranden i samband därmed,

6 a §

Konstaterande av förhandlingsskyldighet efter överlåtelse, delning eller fusionering av rörelse

Efter överlåtelse, delning eller fusionering av en rörelse skall genom samarbetsförfarande utrönas om överlåtelsen, delningen eller fusioneringen har verkningar som förhandlingsskyldigheten gäller.

6 b §

Personal- och utbildningsplaner

I personal- och utbildningsplanerna skall i mån av möjlighet fästas uppmärksamhet vid äldre arbetstagares och tjänstemäns särskilda behov.

7 a §

Förhandlingsframställning

I ärenden som avses i 6 a § skall förhandlingsframställning göras inom en vecka efter överlåtelsen, delningen eller fusioneringen, om inte förhandlingar har inletts före det. Om förhandlingsframställning och inledande av förhandlingar gäller i övrigt vad som bestäms i 1 mom.

8 §

Förhandlingsskyldighetens innehåll och dess fullgörande

Har samarbetsförfarande inletts före överlåtelse, delning eller fusionering av en rörelse, skall i fråga om mottagaren eller det mottagande företaget som förhandlingstid räknas också den tid under vilken mottagaren eller företaget har varit parter i förhandlingarna.

11 §

Arbetsgivares informationsskyldighet

 Vad som ovan bestäms om överlåtelse gäller också delning och fusionering.

14 §

Rätt att ingå avtal

Arbetsgivar-, arbetstagar- och funktionärsföreningar vilkas verksamhet omfattar hela landet kan genom avtal avvika från vad som i 2 § 1 mom. bestäms om lagens tillämpningsområde, i 3 och 4 § om samarbetspar-

ter, i 6 § om ärenden som hör till området för samarbetsförfarandet, i 6 a § om konstaterande av förhandlingsskyldighet efter överlåtelse, delning eller fusionering av rörelse, i 6 b § om personal- och utbildningsplaner, i 7 § om samarbetsförfarande, i 7 a § om förhandlingsframställning, i 8 § om förhandlingsskyldighetens innehåll och dess fullgörande, i 8 a § om anteckning om förhandlingar, i 11 § om arbetsgivares informationsskyldighet, i 11 b—11 e § om koncernsamarbete samt i 13 § om befrielse för företrädare för personalen från arbete och om de ersättningar som skall betalas för detta.

 Denna lag träder i kraft den
 199 .

2.

Lag

om ändring av 4 och 5 § lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 24 augusti 1990 om personalrepresentation i företagens förvaltning
(725/1990) 4 § 1 mom. och 5 § 3 mom. som följer:

4 §

Personalrepresentation som grundar sig på avtal

Personalrepresentationen i ett företags förvaltning kan genomföras i enlighet med vad som avtalas vid ett möte enligt 7 § 4 mom. lagen om samarbete inom företag (725/1978) eller i en delegation som nämns i lagens 4 §. Avtalet skall ingås mellan arbetsgivaren och minst två sådana personalgrupper som avses i lagens 3 § och som tillsammans representerar en majoritet av personalen. Om anteckning av förhandlingsresultatet gäller lagens 8 a §.

skall personalrepresentationen genomföras inom ett år från det villkoren enligt 2 § har uppfyllts och kravet på representation har framförts. När förvaltningsstrukturen inom ett företag som har infört personalrepresentation ändras, skall representationen samtidigt ändras så att den motsvarar den nya strukturen. Om ändringen beror på överlåtelse av en rörelse eller fusionering eller delning av företag, får ändringen av personalrepresentationen genomföras senare, dock senast ett år efter att krav på ändring av representationen har framförts.

Denna lag träder i kraft den
1997.

5 §

Personalrepresentation som genomförs enligt lag

Om något annat inte avtalas enligt 4 §,

Helsingfors den 15 maj 1997

Vid förfall för Republikens President
Statsminister

PAAVO LIPPONEN

Arbetsminister *Liisa Jaakonsaari*

1.

Lag**om ändring av lagen om samarbete inom företag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 22 september 1978 om samarbete inom företag (725/1978) 3 § 3 mom., 6 § 3 a-punkten, 6 a §, 7 a § 3 mom., 8 § 4 mom., 11 § 5 mom. och 14 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 3 § 3 mom., 6 § 3 a-punkten, 6 a §, 7 a § 3 mom. och 8 § 4 mom. i lag 724/1988, 11 § 5 mom. i lag 236/1993 och 14 § 1 mom. i lag 906/1996, samt *fogas* till 6 b §, sådan den lyder i nämnda lag 724/1988, ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Samarbetsparter

 I ärenden som gäller verkningar av överlåtelse eller fusionering av en rörelse kan också mottagaren eller det mottagande företaget vara samarbetspart.

 I ärenden som gäller verkningar av överlåtelse, *delning* eller fusionering av en rörelse kan också mottagaren eller det mottagande företaget vara samarbetspart.

6 §

Till samarbetsförfarandets område hörande ärenden

Till samarbetsförfarandets område hörande ärenden är

 3 a) överföringar till anställning på deltid, permitteringar och uppsägningar som eventuellt följer av överlåtelse eller fusionering av en rörelse samt utbildnings- och omplaceringsavgöranden i samband därmed,

 3 a) överföringar till anställning på deltid, permitteringar och uppsägningar som eventuellt följer av överlåtelse, *delning* eller fusionering av en rörelse samt utbildnings- och omplaceringsavgöranden i samband därmed,

Gällande lydelse

6 a §

Konstaterande av förhandlingsskyldighet efter överlåtelse eller fusionering av rörelse

Efter överlåtelse eller fusionering av en rörelse skall genom samarbetsförfarande utrönas om överlåtelsen eller fusioneringen har verkningar som förhandlingsskyldigheten gäller.

Föreslagen lydelse

6 a §

Konstaterande av förhandlingsskyldighet efter överlåtelse, delning eller fusionering av rörelse

Efter överlåtelse, delning eller fusionering av en rörelse skall genom samarbetsförfarande utrönas om överlåtelsen, delningen eller fusioneringen har verkningar som förhandlingsskyldigheten gäller.

6 b §

Personal- och utbildningsplaner

I personal- och utbildningsplanerna skall i mån av möjlighet fästas uppmärksamhet vid äldre arbetstagares och tjänstemäns särskilda behov.

7 a §

Förhandlingsframställning

I ärenden som avses i 6 a § skall förhandlingsframställning göras inom en vecka efter överlåtelsen eller fusionen, om inte förhandlingar har inletts före det. Om förhandlingsframställning och inledande av förhandlingar gäller i övrigt vad som stadgas i 1 mom.

I ärenden som avses i 6 a § skall förhandlingsframställning göras inom en vecka efter överlåtelsen, delningen eller fusioneringen, om inte förhandlingar har inletts före det. Om förhandlingsframställning och inledande av förhandlingar gäller i övrigt vad som bestäms i 1 mom.

8 §

Förhandlingsskyldighetenes innehåll och dess fullgörande

Har samarbetsförfarande inletts före överlåtelse eller fusionering av en rörelse, skall i fråga om mottagaren eller det mottagande företaget som förhandlingstid räknas också den tid under vilken mottagaren eller företaget har varit parter i förhandlingar.

Har samarbetsförfarande inletts före överlåtelse, delning eller fusionering av en rörelse, skall i fråga om mottagaren eller det mottagande företaget som förhandlingstid räknas också den tid under vilken mottagaren eller företaget har varit parter i förhandlingarna.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

Arbetsgivares informationsskyldighet

Vad som ovan bestäms om överlåtelse gäller också fusionering.

Vad som ovan bestäms om överlåtelse gäller också *delning* och fusionering.

14 §

Rätt att ingå avtal

Arbetsgivar-, arbetstagar- och funktionärsföreningar vilkas verksamhet omfattar hela landet kan genom avtal avvika från vad 2 § 1 mom. stadgar om lagens tillämpningsområde, 3 och 4 §§ om samarbetsparter, 6 § om ärenden som hör till området för samarbetsförfarandet, 6 a § om konstaterande av förhandlingsskyldighet efter överlåtelse, eller fusionering av en rörelse, 6 b § om personal- och utbildningsplaner, 7 § om samarbetsförfarandet, 7 a § om förhandlingsframställning, 8 § om förhandlingsskyldighetens innehåll och dess fullgörande, 8 a § om anteckning av förhandlingsresultat, 11 § om arbetsgivares informationsskyldighet, 11 a § om utbildnings- och omplaceringsskyldighet och 11 b—11 e §§ om koncernsamarbete samt 13 § om befrielse av företrädare för personalen från arbete och om de ersättningsar som skall betalas för detta.

14 §

Rätt att ingå avtal

Arbetsgivar-, arbetstagar- och funktionärsföreningar vilkas verksamhet omfattar hela landet kan genom avtal avvika från vad *som i 2 § 1 mom. bestäms* om lagens tillämpningsområde, *i* 3 och 4 § om samarbetsparter, *i* 6 § om ärenden som hör till området för samarbetsförfarandet, *i* 6 a § om konstaterande av förhandlingsskyldighet efter överlåtelse, *delning* eller fusionering av rörelse, *i* 6 b § om personal- och utbildningsplaner, *i* 7 § om samarbetsförfarande, *i* 7 a § om förhandlingsframställning, *i* 8 § om förhandlingsskyldighetens innehåll och dess fullgörande, *i* 8 a § om anteckning om förhandlingar, *i* 11 § om arbetsgivares informationsskyldighet, *i* 11 b—11 e § om koncernsamarbete samt *i* 13 § om befrielse för företrädare för personalen från arbete och om de ersättningsar som skall betalas för detta.

Denna lag träder i kraft den

199 .

2.

Lag**om ändring av 4 och 5 § lagen om personalrepresentation i företagets förvaltning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 24 augusti 1990 om personalrepresentation i företagets förvaltning
(725/1990) 4 § 1 mom. och 5 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

4 §

*Personalrepresentation som grundar sig på
avtal*

Personalrepresentationen i ett företags förvaltning kan genomföras i enlighet med vad som avtalas vid ett möte enligt 7 § 3 mom. lagen om samarbete inom företag (725/1978) eller i en delegation som nämns i lagens 4 §. Avtalet skall ingås mellan arbetsgivaren och minst två sådana personalgrupper som avses i lagens 3 § och som tillsammans representerar en majoritet av personalen. Om anteckning av förhandlingsresultatet gäller lagens 8 a §.

Föreslagen lydelse

4 §

*Personalrepresentation som grundar sig på
avtal*

Personalrepresentationen i ett företags förvaltning kan genomföras i enlighet med vad som avtalas vid ett möte enligt 7 § 4 mom. lagen om samarbete inom företag (725/1978) eller i en delegation som nämns i lagens 4 §. Avtalet skall ingås mellan arbetsgivaren och minst två sådana personalgrupper som avses i lagens 3 § och som tillsammans representerar en majoritet av personalen. Om anteckning av förhandlingsresultatet gäller lagens 8 a §.

5 §

Personalrepresentation som genomförs enligt lag

Om något annat avtalas enligt 4 §, skall personalrepresentationen genomföras inom ett år från det villkoren enligt 2 § har uppfyllts och kravet på representation har framförts. När förvaltningsstrukturen inom ett företag som har infört personalrepresentation ändras, skall representationen samtidigt ändras så att den motsvarar den nya strukturen. Om ändringen beror på överlåtelse av en rörelse eller fusionering av företag, får ändringen av personalrepresentationen genomföras senare, dock senast ett år efter att

Om något annat avtalas enligt 4 §, skall personalrepresentationen genomföras inom ett år från det villkoren enligt 2 § har uppfyllts och kravet på representation har framförts. När förvaltningsstrukturen inom ett företag som har infört personalrepresentation ändras, skall representationen samtidigt ändras så att den motsvarar den nya strukturen. Om ändringen beror på överlåtelse av en rörelse eller fusionering eller delning av företag, får ändringen av personalrepresentationen genomföras senare, dock

Gällande lydelse

krav på ändring av representationen har
framförts.

Föreslagen lydelse

senast ett år efter att krav på ändring av rep-
resentationen har framförts.

Denna lag träder i kraft den
1997.
